

Ὁ Σπῦρος Μελάς γράφει ἀπό τό Μέτωπο

ΑΠΟ ΤΗΝ ΚΟΡΥΤΣΑΝ

Η ΠΡΩΤΗ ΕΛΕΥΘΕΡΗ ΚΥΡΙΑΚΗ

ΚΟΡΥΤΣΑ, 24 Νοεμβρίου. — Ἐἶνε ἓνα αἰσθημα ἀσύγκριτο καί ἀπαράμιλλο, νά βρῖσκεται κανεῖς σέ μιὰ πόλι Ἑλληνική, πού ἦταν: χρόνια καί χρόνια ὑπόδουλη καί ξαναθῆκε μὲ μιᾶς, κάτω ἀπὸ τὴν ἐλευθερώτρια πνοὴ τῶν γενναίων μας, ὄλον τὸν Ἑλληνισμό της, ὄλη τὴν πίστι της, ὄλον τὸν ἐνθουσιασμό της. Ὅσοι ἐζησαν τὴν σημερινὴ πρώτη ἐλεύθερη Κυριακὴ τῆς Κορυτσᾶς μέσα εἰς τὴν πόλι αὐτὴ, δὲν θὰ τὴν ξεχάσουν ἀσφαλῶς ποτέ.

Ἡ πόλις εἶνε σχεδὸν ἀνέπαφη. Λίγα σπιτία στὰ ἄκρα τῆς ἔχου πέσει ἀπὸ τὸν βομβαρδισμό. Διετήρησε ἔτσι ἀκέραιο τὸν Ἑλληνικὸν ἠπειρωτικὸν χαρακτήρα της καί ὁποῖος γυρίζει σήμερα μέσα στοὺς δρόμους της, δὲν μπορεῖ νά τὴν ξεχωρίσῃ ἀπὸ ὁποιαδήποτε ἄλλη πόλι τῆς Δυτικῆς Μακεδονίας ἢ τῆς Ἡπείρου. Καί ἡ πόλις αὐτὴ φέρεσε σήμερα τὰ γιορτινὰ της. Ἡ σημαίᾳς τῆς κυματίζουν παντοῦ, ἀπὸ σπιτία, ἀπὸ δημόσια κτίρια, ἀπὸ μαγαζιά. Πού βρέθηκαν ὄλες αὐτές ἢ γαλανόλευκες; Μὲ τί κρυφὴ λαχτάρα, μὲ τί πόθο τῆς εἶχαν κρῦψει στοργικὰ Ἑλληνικὰ χέρια ὅτ᾽ ἀκατάσθα τῶν ντουλαπιῶν, σὲ καταπαχτές ἢ μέσα σὲ κρυψῶνες, ὅπου νά μὴ μπόρῃ νά τῆς βρῇ τὸ μάτι τοῦ Ἰταλοῦ φασίστα ἢ τοῦ μισθάρνου Ἀλθανοῦ σταυρωτῆ, πού κάθε τὴν ἔκαναν ἔρευνες στὰ σπιτία! Πόσες φερές, στοργικὰ χέρια Ἑλληνίδων θὰ τῆς ἔθγαζαν, ἀργὰ τὴ νύχτα, τῆς σημαίᾳς αὐτές, μέσῃ στὴν προστασία τοῦ σκότους, γιὰ νά τῆς φιλήσουν καί νά τῆς ράβουν μὲ τὰ δάκρυά των, περιμένοντας χρόνια ὀλόκληρα τὴν εὐλογημένη ἡμέρα πού θὰ τῆς ἔθγαζαν νά κυματίσουν ὑπερήφανα στὸ φῶς τοῦ ἡλίου!

Καί νά πού ἦρθε αὐτὴ ἡ ἡμέρα! Νά πού ξαναφόρεσε τὴν Ἑλληνικὴ γιορτινὴ φορεσιά της καί ἡ Κορυτσά! Καί τὴν συμπλήρωσε μὲ ἓνα σωρὸ εἰκόνες τοῦ Βασιλῆα καί τοῦ Κυβερνήτου μας, πού, εἴτε εἶχαν φθάσει κι' αὐτές κρυφὰ καί κλέφτικα στὴν τυραννημένη πόλι, εἴτε τῆς προσέφεραν οἱ στρατιῶτές μας ὡς τὸ πιὸ εὐπρόσδεκτὸ βῆρο στοὺς κατοίκους. Μ' αὐτές τῆς εἰκόνες ἐσκοπιάσθηκαν ἀμέσως στοὺς τοίχους τῆς Κορυτσᾶς τὰ στίγματα τῆς δουλείας, ἢ πρόστυχες ἐκείνες μουντζούρες μὲ τὸ χονδρὸ πρόσωπο τοῦ κασκοφορέμένου ψευτοκαίσαρα, καί ἡ ἄλλες ἀπιγραφεῖς μὲ τῆς μεγαλόπρεπες καί κενές φράσεις του.

Ἄλλὰ ὅλα αὐτὰ δὲν ἔχουν σήμερα καμμιά σημασία. Ἀπὸ τὸ πρῶτ' σήμερα ἡ Κορυτσά ἑορτάζει τὴν πρώτη ἐλεύθερη Κυριακὴ τῆς.

Τὰ Ἑλληνόπαιδα ἀθόρμητα, ἐνθουσιασμένα, ἔκαναν φάλαγγες καί συντεταγμένα περνοῦν τοὺς δρόμους, ψάλλοντας τοὺς ὕμνους τῆς Ἑλληνικῆς Νεολαίας. Πού τοὺς ἔμαθαν; Ὅπως ἐμάθαιναν τὰ παιδιὰ τῆς σκλαθωμένης Ἑλλάδας τοὺς ὕμνους τῆς λευθερίας. Σήμερα τὰ παιδιὰ τῆς Κορυτσᾶς εἶνε τὸ τελευταῖο, τὸ νεώτερο τμήμα τῆς ΕΟΝ, πού περιμένει διαταγές.

Οἱ πρόκριτοι, πού ἀπετέλεσαν τὸ νέο δημοτικὸ συμβούλιο τῆς Κορυτσᾶς, ξεκίνησαν, μετὰ τὴν κατανυκτικὴ δοξολογία στὸ Ναὸ τῆς Ζωοδόχου Πηγῆς, γιὰ τὴν πιὸ εὐχάριστη καί πιὸ συγκινητικὴ ἀποστολὴ τῆς ζωῆς των: νά ὑποβάλουν τὰ συγχαρητήριά των εἰς τὸν Ἑλληνα φρούραρχον καί τῆς ἄλλες Ἑλληνικὲς ἀρχές.

Πόσα δὲν ἔχουν νά μᾶς ποῦν οἱ Ἕλληνες αὐτοί, ἀφοῦ ἐξεπλήρωσαν τὴν ἐπίσημη ἀποστολὴ των! Ὅλα ὅσα ἐπέρασαν ἐπὶ τόσα χρόνια, ὄλες τῆς ταπεινώσεις, ὄλα τὰ δεινοπαθήματα τῆς σκλαθιάς, ὄλη τὴν τυραννικὴ ἀναρχία τῆς Ἰταλικῆς διοικήσεως, πού ἐχρησιμοποίησε ὡς ὄργανα ἀσύδοτους καί σκοτεινοὺς φασίστες ἢ γνωστοὺς κακοποιούς, τὰ ξεχνοῦν, γιὰ νά μὴ θυμηθοῦν, παρὰ μόνον τῆς τελευταίας εἴκοσι μέρες, πού ἔθλεπαν τὴν ἐλευθερίαν νά ἔρχεται κοντὰ των, μὲ τόλμη, ἀλλὰ καί μὲ μεθοδικότητα, μὲ ὁρμὴ ἀλλὰ καί μὲ προφύλαξι.

Τὸ κανόνι τὸ ἄκουγαν νά βροντάει ἀπὸ τῆς πρώτης ἡμέρας καί μὲ τὴν ἀκοή παρακολουθοῦσαν πόσο πλησίαζε. Ἀλλὰ τοὺς ἐπληροφόρουν καλλίτερα ἢ ἐκφράσει καί ἡ κινήσεις τῶν Ἰταλῶν τυράννων των. Τὰ πρόσωπα, πού ἦταν πρῶτα ὑπεροπτικά καί ἀγέρωχα, ἄρχισαν νά γίνονται πρῶτον δούσθυμα, ἔπειτα μελαγχολικά. Μιὰ μέρα οἱ Ἰταλοὶ ὑπάλληλοι ἔστειλαν τῆς οἰκογένειάς των πρὸς τὰ πίσω ἔπειτα ἔφυγαν καί ἡ γυναῖκες τῶν ἀξιωματικῶν, ἔπειτα καί οἱ ἴδιοι οἱ ὑπάλληλοι.

Ἐπειτα, τὴν Πέμπτη πιά, ἄρχισε ὁ ἀσυγκράτητος πανικός τὰ τμήματα τοῦ πεζικοῦ πού ἐξεκένωναν ἀπὸ τὸ μεσημέρι τὴν πόλι, ἄρχισαν πρὸς τὸ βράδυ νά φεύγουν τρεχάλα, πετώντας καί τὰ ὄπλα των. Ἐνας Ἰταλὸς ἀξιωματικὸς, πού εἶδε αὐτὸ τὸ θέαμα, περίμενε νὰ περάσουν καί οἱ τελευταῖοι στρατιῶτες ἀπὸ μιὰ ὑπονομευμένη γέφυρα, τὴν Παρασκευὴ τὸ μεσημέρι, καί ἔπειτα τίναξε τὰ μυαλά του στὸν ἀέρα. Τὴν ὥρα ἐκείνη ἡ Ἑλληνοποῦλες τῆς Κορυτσᾶς εἶχαν κιάλας βγάλει τῆς γαλανόλευκες ἀπὸ τῆς κρυψῶνες.

ΣΠΥΡΟΣ ΜΕΛΑΣ